

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.292/2015/10. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Jaczkovits Zita ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. M-né dr. T. M. jogtanácsos által képviseltRendőrfőkapitányság (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 1.P.20.379/2013/55. számú ítélete ellen a felperes részéről 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 37 500 (Harminchétezer-ötszáz) forint összegű másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 120 000 (Egyszázhuszezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes a szám alatti társasház egyik tulajdonosa.

2009. július 13-án a közös képviselő azon rendőrségi bejelentésére, hogy a felperes a társasház szellőzőrendszerének irányítóját tartalmazó szekrényen lévő zárszerkezetet megrongálta, az alperes munkatársa a helyszínen megjelent, a felperest igazoltatta, majd a felperest - aki a rongálás tényét elismerte - elfogta, személyét átvizsgálta, ezt követően a rendőrkapitányságra előállította. Az ügyben 3800/2009 bü. számon indult nyomozást a Nyíregyházi Városi Ügyészség B.5659/2009/5. sorszámú határozatával megszüntette a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka miatt; a felperes panaszát a 6. sorszámú határozattal alaposnak találva, a nyomozást bűncselekmény hiányában szüntette meg azzal az indokolással, hogy közös tulajdonban álló ingóság nem idegen dolog.

2010. március 12-én a társasházban takarítói munkát végző személy azon rendőrségi bejelentésére, hogy a felperes a közös helyiség ajtajában lévő kulcsot a zárból kikapta és azzal elszaladt, az alperes munkatársa a helyszínen megjelent, a bejelentésben hivatkozott cselekmény elkövetését tagadó felperest igazoltatta, személyét átvizsgálta, majd a rendőrkapitányságra előállította. Az ügyben indult szabálysértési eljárást Megyei Jogú Város Jegyzője mint szabálysértési hatóság az 1777-5/2010. szabs. számú határozatával megszüntette azzal az indokolással, hogy az eljárás adatai alapján nem volt megállapítható az eljárás alá vont személy kiléte, és a folytatástól sem várható eredmény. A rendőri intézkedés miatt a felperes által előterjesztett feljelentés folytán eljáró Nyíregyházi Nyomozó Ügyészség Ny.142/2010. számú határozatával a hivatali visszaélés büntette és

hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás bűntette miatt foganatosított nyomozást megszüntette azzal az indokolással, hogy az intézkedő rendőr a hatáskörét nem szegte meg, nem lépte túl, azzal nem élt vissza, intézkedései jogszerűek és arányosak voltak. A Debreceni Nyomozó Ügyészség Ny.276/2012/2-I. számú határozatával a jogellenes fogvatartás bűntette miatt a felperes feljelentését elutasította azzal az indokolással, hogy a felperes rendőrkapitányságra előállítása nem volt törvénysértő.

2012. október 9-én a társasházból érkezett azon bejelentés alapján, hogy a felperes a lakógyűlés megtartását akadályozza, az alperes munkatársa a helyszínen megjelent, a felperest igazoltatta, majd a felperes folyamatos közbeszólásai miatt a tényállás tisztázása céljából sikertelenül kísérelte meg a jelenlévőket meghallgatni, eredménytelen felszólítás után a rendőrkapitányságra előállította, ahonnan miután a felperes együttműködést tanúsított, szabadon bocsátották. A rendőri intézkedéssel szembeni felperesi panaszt a Nyíregyházi Rendőrkapitányság 15010-105/26-15/2012.P számú határozatával elutasította, ezt a határozatot az alperes a 15000-105/133-3/2012. számú határozatával helybenhagyta. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata során a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.381/2013/7. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította azzal az indokolással, hogy a rendőri intézkedés az adott körülmények között szakszerű és jogszerű volt.

2013. február 14-én egy társasházi lakó azon feljelentése alapján, hogy a felperes egy sarokcsiszolóval megrongált egy kulcsot védő dobozt és a szellőzőrendszer kapcsolószekrényének ajtaját, egyidejűleg őt szidalmazta és megütötte, az alperes munkatársai a helyszínen megjelentek, a felperest igazoltatták, aki folyamatosan ellenszegülő, agresszív magatartást tanúsított, ezután bilincs alkalmazásával a rendőrkapitányságra előállították, egyben a feljelentő bántalmazása miatt büntető feljelentést tettek. 2013. február 15-én a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály mint szabálysértési hatóság 15010-136/364-2/2013. szabs. számú határozata alapján szándékos rongálással megvalósított tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a felperest őrizetbe vették, majd kizárási ok folytán a gyorsított bírósági eljárás megghiúsulása miatt aznap szabadon bocsátották. A szabálysértési hatóság a 2013. augusztus 2-án kelt 15010-136/364-16/2013. szabs. számú határozatával büntethetőséget kizáró ok - kóros elmeállapot - miatt a szabálysértési eljárást megszüntette, a határozattal szembeni panasz folytán a 15010-136/364-29/2013. szabs. számú határozatával az eljárást szabálysértés hiányában szüntette meg azzal az indokolással, hogy osztatlan közös tulajdonban lévő dologra a cselekményt elkövetni nem lehet.

A felperes módosított keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes a 2009. július 13-i, 2010. március 12-i, 2012. október 9-i, 2013. február 14-i és 2013. február 15-i rendőri intézkedésekkel megsértette a jóhírnévhez és a személyes szabadságához fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperes kötelezését a jogsértéstől eltiltásra, elégtétel adására, 1 500 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés és a perköltség megfizetésére.

Az alperes jogsértés hiányára hivatkozva a kereset elutasítását, a felperes perköltségében marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság 55. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 75 000 Ft perköltséget és az államnak - külön felhívásra - 90 000 Ft eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása szerint arról kellett dönten, hogy a felperes által megjelölt időpontokban megtörtént rendőri intézkedésekkel, előállításokkal jogszerűtlenül megsértette-e az alperes a felperes személyiségi jogait; jóhírnevét, személyes szabadsághoz fűződő jogát. Megvizsgálva az egyes időpontokban történt eseményeket, összevetve azokat a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, megállapítható, hogy valamennyi időpontra előterjesztett kereseti kérelem jogalap nélküli volt. Az előállításoknak volt oka: vagy rongálás vétségének gyanúja vagy lopás vétségének gyanúja vagy hatósággal szembeni engedetlenség. A rendőri intézkedések, előállítások során a rendőrök az előállítás tényén kívül nem tanúsítottak semmilyen olyan magatartást, amellyel a felperes által hivatkozott személyiségi jogait a jogszabály által megengedett kereteken túl megsértették volna, jogalap hiányában pedig alaptalan a felperes valamennyi kereseti követelése. Az intézkedések megfeleltek a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) hatályos 1. §-a (2) bekezdésének 2. pontjában, 13. §-ának (1) bekezdésében, 16. §-ának (1) bekezdésében, 30. §-ának (1) bekezdésében, 33. §-a (1) bekezdésében és (2) bekezdése f) pontjában, továbbá a rendőrség Szolgálati Szabályáról szóló hatályos 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 3. §-a (1) és (2) bekezdéseiben, valamint a Szolgálati Szabályzatról szóló 30/2011. (IX.22.) hatályos BM rendelet 9. §-a (1) és (2) bekezdésében, 10. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. A 2009. július 13-i előállításra és gyanúsítottként meghallgatásra a rendőrségre rongálás miatt érkezett bejelentés, a rongálás tényét a felperes is elismerte. A rendőrnek a bejelentésre meg kellett jelenni, észlelte a rongálást, intézkedést kellett tennie, de nem volt feladata a társasház tulajdoni viszonyainak a tisztázása. Mindezek miatt nem volt öncélú és jogszerűtlen az előállítás, vagyis a felperes személyes szabadságától való időleges megfosztása. Az, hogy utóbb az ügyészség bűncselekmény hiányában megszüntette a nyomozást, a tulajdoni viszonyokra vonatkozó jogi okfejtésekre tekintettel, a rendőri intézkedést utóbb nem teszi jogellenessé, különös figyelemmel arra, hogy a közös tulajdonban lévő oszthatatlan dolog a tulajdonostárs számára idegen a rongálás szempontjából a mást megillető hányad erejéig, mert az elkövető az ilyen dolog megrongálásával vagy megsemmisítésével szükségszerűen a tulajdonostárs dolgát is megrongálja. A 2012. március 12-én történtekkel kapcsolatos rendőri intézkedés jogszerűen történt, az ügyészség határozatával kimondta, hogy a rendőrök intézkedésével jogellenes fogvatartás büntette nem valósult meg. Bejelentés alapján a helyszínre érkező rendőr jogszabályi felhatalmazás alapján intézkedett és járt el a felperessel szemben. A bűncselekmény, esetlegesen szabálysértés megállapítására okot adó körülmények részletes vizsgálata, a tényállás megállapítása nem a helyszínen intézkedő rendőr feladata, hanem annak pontos tisztázása érdekében további eljárási cselekmények foganatosítása volt indokolt. Mindezek alapján a felperesnek a rendőrkapitányságra történő előállítása nem volt törvénysértő. A 2012. október 9-i előállítással kapcsolatban állást foglalt a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.381/2013/7. számú jogerős ítéletével, amely megállapította, hogy a felperes előállítása a jogszabályi feltételeknek megfelelően, az adott körülmények között szakszerű és jogszerű volt, ezért utasította el a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára

írányuló felperesi keresetet. A rendőr köteles volt intézkedni a közbiztonság és a közrend védelmében, további intézkedés megtétele céljából a felperest jogszerűen fogta el, és állította illetékes hatóság elé, a felperes ezen részben előterjesztett keresete is alaptalan volt. 2013. február 14-én bejelentés érkezett a rendőrségre, a bejelentés alapján a törvényi rendelkezések értelmében a rendőrségnek intézkednie kellett, a rongálás miatt a rendőrök úgy ítélték meg, hogy a felperest elő kell állítani a szökés megakadályozása érdekében, mérlegelve a helyzetet, bilincset alkalmaztak. A rendelkezésre álló bizonyítékok - rendőri jelentés, rendőrségen meghallgatott tanúk vallomása, feljelentések tartalma - alátámasztják, hogy az intézkedések szükségesek és arányos mértékűek voltak. A gyorsított szabálysértési eljárás lefolytatásának a feltételei eredetileg fennálltak, ezért nem volt jogsértő a felperes őrizetbe vétele sem.

Az alperesi jogsértő magatartások hiányában az elsőfokú bíróság a felperes keresetét egészében elutasította. A pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti jogi képviselői munkadíj mint elsőfokú perköltség, valamint 1 500 000 Ft pertárgyérték után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti mértékű kereseti illeték megfizetésére.

Az első fokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az ítélet megváltoztatását és az alperes a keresete szerinti marasztalását. A fellebbezésében előadta, hogy kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvére figyelemmel lehetett volna alkalmazni. Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles akkor intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak, míg az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja, és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki a szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani. A sérelmezett rendőri intézkedések az előző jogszabályi feltételeknek nem feleltek meg. A 2009. július 13-i előállítással és gyanúsítottkénti meghallgatással kapcsolatban téves volt az ítéleti álláspont, mely szerint a rendőrnek a társasházban nem kellett a tulajdoni viszonyokat tisztáznia. Ezzel szemben a megjelent, és a rongálást észlelő rendőrnek tisztáznia kellett volna azt, hogy a sérült zárszerkezet közös tulajdonban van, amennyiben így jár el, nem lett volna szükség a felperes előállítására, mert intézkedési kötelezettség a felperessel szemben nem merült volna fel. A 2010. március 12-i esetben az alperes álláspontja szerint a felperes előállítása azért történt meg, mert a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt. Az eljárás azonban a szabálysértési eljárásról szóló 1999. évi LXIX. törvény 32. §-ának (1) bekezdése szerint a jegyző hatáskörébe tartozott, így az alperesnek az intézkedésekre jogköre nem volt, a felperessel szemben foganatosított előállítás és személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása ezért jogellenes intézkedésként értékelhető, az azonnali eljárás lefolytatására ugyanis hatáskör hiányában nem volt lehetőség. A 2012. október 9-én történt előállításra a társasházi lakógyűlésről érkezett bejelentés miatt került sor, a bejelentés azt tartalmazta,

miszerint a felperes a lakógyűlés kezdetén elővett egy diktafont, és rögzíteni kívánta az ott elhangzókat. A lakók a hangfelvétel készítésébe nem egyeztek bele, és azt a lakógyűlés akadályozásának tekintették. Ezzel szemben a felperes az események rögzítését a későbbi problémák elkerülése, esetleges bűncselekmény igazolása céljából tartotta szükségesnek. A hatályos Ptk. 80. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján a hangfelvétel készítésével még nem sértette a lakók személyiségi jogait, mert az csak a visszaélésszerű felhasználással eredményezhet jogsérelmet. Emiatt nem volt helytálló a bejelentésben rögzített azon megállapítás, hogy akadályozta volna a felperes a lakógyűlést, ennek következtében az alperes fellépése indokolatlan volt, részéről intézkedési kötelezettség nem merült fel, az eljárása jogszerűtlenné vált. A 2013. február 14-i események kapcsán rendőri intézkedésre a kulcsdoboz megrongálását és a feljelentő bántalmazását hivatkozó feljelentés alapján került sor. Nem volt olyan adat, hogy a felperes agresszív lett volna, az eljárást akadályozta vagy szökni próbált volna, vagy bármilyen ok alapot adott volna előállítására. Ezzel szemben a feljelentővel szemben súlyos testi sértés miatt indult eljárást megszüntették, az eljárás csak könnyű testi sértés vétsége miatt van folyamatban, míg a rongálás miatt indult szabálysértési eljárást megszüntették arra tekintettel, hogy a ház alkotórészeiben okozott rongálás nem valósítja meg a szabálysértést, mivel osztatlan közös tulajdonban lévő dologra a cselekményt elkövetni nem lehet. A megjelent rendőr helyszínen történt tájékozódásából egyértelműen ki kellett volna derülnie, hogy közös tulajdonban történt rongálásról van szó, amely tulajdon kapcsán rongálás nem követhető el, mindezekre tekintettel a jogszabályi feltételek hiányában előállításra, kényszerítő eszköz alkalmazására jogellenesen került sor. A bilincs használata során az alperes az arányosság és fokozatosság követelményét sem tartotta be, a bilincs alkalmazásához meghatározott jogszabályi feltételek nem állapíthatók meg, ellenállás hiányában indokolatlanul és jogellenesen került sor a használatára. Az őrizetbe vétel indoka a tetten ért felperessel szemben gyorsított eljárás lefolytatása volt, azonban mivel a rongálás nem valósulhatott meg közös tulajdonban lévő dolog vonatkozásában, így szabálysértés hiányában az őrizetbe vétel elrendelése sem tekinthető jogszerűnek. Az előzőekben hivatkozott alperesi intézkedések következtében sérült a felperes személyes szabadsága, emberi méltósága és jóhírneve. A lakók vizsgálat hiányában is a felperesnek tulajdonítanak minden, a társasházban történt negatív eseményt, mindez indokolja a jogsértéstől abbahagyásra, elégtétel adására és nem vagyoni kártérítés fizetésére kötelezést.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását, az alperesnek másodfokú perköltségében marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy a peres eljárás tárgya a felperessel szembeni rendőri intézkedések jogszerűségének megállapítása volt. A rendőri intézkedésekre minden esetben a törvényi feltételeknek megfelelően került sor, azon ténynek, hogy a későbbiekben a szabálysértési eljárás megszüntetésre került, az intézkedés jogszerűsége szempontjából jelentősége nincs. Az intézkedés jogalapját a telefonos bejelentések, a helyszínen tapasztaltak minden alkalommal megalapozták, a foganatosított intézkedések jogszerűek voltak. Mindezen túl egy esetleges jogellenesség mellett is az adott intézkedésnek konkrét okozati összefüggésben kellene állnia a felperesi érdeksérelemmel, ilyen összefüggés megállapítására nem került sor, amely a kereset eredményességét ugyancsak kizárja.

Az ítélet tábla a fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel, azok indokaival az ítéletábra minden részében egyetértett.

Csupán a fellebbezésben hivatkozottakra tekintettel mutat rá az ítéletábra az alábbiakra:

A felperes a keresetében annak a megállapítását is kérte, hogy az alperes a rendőri intézkedésekkel megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait; a jóhírnév sérelmét illetően azonban még tényállítást sem tett, a keresete ebben a részben ebből az okból sem lehetett alapos.

Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése általános intézkedési kötelezettséget megalapozó rendelkezése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A 29. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A 31. §-ának (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A 33. §-ának (1) bekezdése a) pontja értelmében a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt - többek között -, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek; a jogszabályhely (2) bekezdésének b) és f) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt - többek között -, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, illetve akivel szemben a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható. A 48. §-a értelmében pedig a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabstv.) 73. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti.

A keresetben sérelmezett rendőri intézkedések a fenti jogszabályi követelményeknek minden esetben megfeleltek. Az intézkedések nem voltak alaptalanok, azok foganatosítására valamennyi esetben a közbiztonságot, közrendet sértő, veszélyeztető tényekről beszámoló bejelentések (szekrény, kulcstartó doboz megrongálása, idegen kulcs elvétele, lakógyűlés akadályozása, más személy bántalmazása) miatt került sor. A helyszínre érkező rendőrök a bejelentésekben érintett felperest személyazonosságának megállapítása céljából jogszerűen igazoltatták; a 2009. július 13-i rongálás tényét elismerő,

szándékos bűncselekmény gyanújának elkövetésén tetten ért felperest jogszerűen elfogták és a hatóság elő állították, míg a 2010. március 12-i, valamint a 2013. február 14-i események folytán a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt, ezért előállítására ugyancsak a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően került sor; a 2012. október 9. napi történések során a tényállásszerűen a Szabstv. 216. §-ának (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni elégedetlenség szabálysértését az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytató felperest szintén jogszerűen állították elő; a 2013. február 14-i intézkedés során az eljáró rendőr a feljelentésben közölt szándékos rongálás és bántalmazás, az előállítás során tanúsított agresszív magatartás folytán nem kirívóan téves mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy támadásának, szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése végett bilincs alkalmazása indokolt; míg a Szabstv. 177. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint minősülő, a 179. § értelmében elzárással is büntethető tulajdon elleni szabálysértés miatt folyamatban lévő szabálysértési eljárásban a tetten ért eljárás alá vont felperest a jogszabályi rendelkezések szerint vette őrizetbe. Mindezek alapján a jogszerűségi követelmény, ezen felül a bilincs alkalmazása során a gondossági követelmény egyik esetben sem sérült.

Alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében arra az alperes, hogy utóbb az a körülmény, hogy a büntető- illetve a szabálysértési eljárás nem vezetett a marasztalására, a vele szemben az eljárások megindítására tekintettel fogatosított rendőri intézkedések jogellenessé váltak.

A büntető- illetve a szabálysértési eljárás feladata annak a megállapítása, hogy az eljárás alá vont személy elkövette-e azt a jogsértést, amely gyanúja miatt vele szemben az eljárást megindították, amennyiben igen, vele szemben milyen szankció alkalmazása indokolt, a felelősségről döntés a perbeli esetben a szabálysértési hatóságra, bíróságra tartozik. A kényszerintézkedés alkalmazásáról azonban akkor kellett döntést hozni, amikor értelemszerűen a felelősség megállapításra még nem került, annak jogszerűségét nem utólagosan, a felelősség megállapításának a tükrében, hanem abból a szempontból kell vizsgálni, hogy az intézkedés a fogatosításakor megfelelt-e a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy a felelősség megállapításának a hiányában utóbb minden, az eljárás megindításával, lefolytatásával kapcsolatban alkalmazott kényszerintézkedés jogellenesnek minősülne. Ennek ellentmondana - többek között - a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580.-584. §-ában szabályozott kártalanítás intézménye, amely *jogszerűen* elrendelt kényszerintézkedések fogatosítása esetén határozza meg meghatározott feltételek - így nyomozás megszüntetése, terhelt felmentése - esetén az állam kártalanítási kötelezettségét, a speciális kártalanítási felelősség meghatározására nyilvánvalóan nem lenne szükség, ha a terhelt felmentésével a kényszerintézkedés *elevé* jogellenessé „válna”.

A személyiségi jogsértések és a károkozás általános tilalmával szemben a közhatalmi jellegű kényszercselekmények számos esetben szükségképpen az intézkedések által érintettek személyében és vagyonában hátrányt okoznak: a közhatalmi tevékenység, mulasztás felelősségének alapja ezért elsődlegesen a jogszabályi felhatalmazás, amely

során abban kell állást foglalni, hogy a személyiségi jogot érintő magatartásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek megfelelt-e az adott eljárás.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a hatósági - így büntető-, szabálysértési - eljárás során tett jogcselekmények - amennyiben törvényesek - nem alapozhatják meg a személyiségi jogok sérelmét, mivel az állam működése és a társadalom védelme érdekében az irányadó jogszabályok maguk határozzák meg az emberhez fűződő jogok korlátozásának törvényes lehetőségét. Önmagában a hatósági eljárás kezdeményezése, a feljelentés megtétele, valamint a hatósági eljárás során tett cselekmények személyiségi jogvédelmet nem indokolnak. Arra csak az ad alapot, ha bizonyítottan a rendeltetésszerű joggyakorlás körén kívül eső, visszaélészerű joggyakorlás keretében került sor, illetve ha az az adott eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többlet elemeket tartalmaz. (BDT 2007.1664, BDT 2008.1776., EBH 2002.624.).

A rendőri intézkedések jogszerűségét nem az eljárás utólagos eredményétől függően, hanem annak alapján kell megítélni, hogy az elrendelésük, foganatosításuk során fennálló feltételek megvalósultak-e, az intézkedő rendőrök megtartották-e a jogszabályi előírásokat. Nincs olyan jogszabályi feltétel, amely előírná az intézkedés alá vont személy felelősségének utólagos megállapítását ahhoz, hogy az intézkedés jogszerű legyen. Ilyen feltétel előírása nyilvánvalóan lehetetlen, mivel az intézkedések célja az eljárások kezdeményezésének, lefolytatásának elősegítése, azonban annak a megítélése, hogy az érintett személy elkövette-e, illetve milyen körülmények között követte el a feljelentésben hivatkozott cselekményt, és az megvalósítja-e valamilyen szabálysértés illetve bűncselekmény törvényi tényállását - már a szabálysértési hatóság, a bíróság feladata, amely feladatot az intézkedő rendőrök nyilvánvalóan nem vehetnek át.

Helytelen volt az a hivatkozás is, hogy a 2009. július 13-i és a 2013. február 14-i események során a helyszínre érkező rendőrnek tisztáznia kellett volna a rongálás tárgyát képező szekrény, kulcsot védő doboz tulajdoni viszonyait, amelynek során a közös tulajdoni helyzet alapján megállapítható lett volna, hogy a rongálás, tulajdon elleni szabálysértés tényállása eleve nem valósulhatott meg, ezért az ezzel kapcsolatos intézkedés jogszerűtlen. A következetes bírói gyakorlat szerint csak a kirívóan téves, nyilvánvalóan alaptalan jogértelmezés vezethet a közhatalmi tevékenységet ellátó jogalkalmazói tevékenységet végző szerv felelősségének a megállapítására, amelyre akkor kerülhet sor, ha a jogszabályi rendelkezések nyilvánvalóan egyértelmű, más értelmezést kizáró előírásokat tartalmaznak (EBH 2002.749, BH 2003.236., EBH 2001.526.). Helyesen foglalt állást úgy az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 371. §-ában és a Szabs.tv. 177. §-ának (1) bekezdésében körülírt rongálás tényállási elemét tartalmazó „idegen vagyontárgy” megítélése a társasház tulajdoni viszonyai között nem tekinthető egyértelmű, csak egyetlen értelmezést engedő meghatározásnak, nem kirívóan jogellenes az az értelmezés, amely szerint a közös tulajdonban lévő oszthatatlan dolog a tulajdonostárs számára idegen a mást megillető tulajdoni hányad erejéig.

A 2012. október 9. napi intézkedésekkel kapcsolatban annak volt jelentősége, hogy a bejelentés szerint a felperes a lakógyűlés megtartását akadályozta, és ezt értékelte az alperes a közbiztonságot, a közrendet sértő, veszélyeztető magatartásnak, majd a jogszerű

intézkedéssel szembeni engedetlenség folytán került sor az előállítására. Ezzel együtt is helytelen az a felperesi hivatkozás, hogy a lakógyűlésen a hangfelvétel készítése nem érintette a tulajdonostársak személyiségi jogait, mivel az nem volt visszaélésszerű. A 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. 80. §-ának (1) és (2) bekezdései a képmáshoz fűződő személyiségi jogot általánosságban védik, a „visszaélés” fogalma az érintett hozzájárulása nélkül történő bármilyen felhasználást - felvétel készítése, másokkal közlése, nyilvánosságra hozatala, más célra felhasználása - jelenti, és kizárólag akkor használható fel az érintett engedélye nélkül a róla készült képmás, hangfelvétel, ha a törvény kifejezetten így rendelkezik (nyilvános közszereplés, tömegfelvétel, egyes hatósági eljárások). A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes az érintettek beleegyezése nélkül kívánt hangfelvételeket készíteni, az ezzel kapcsolatos konfliktust a bejelentés alapján az alperes munkatársai alappal tekinthették a közbiztonságot, közrendet sértő, veszélyeztető cselekménynek.

A jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen hivatkozott a felperes arra, hogy a 2010. március 12-i intézkedések azért voltak jogszerűtlenek, mert az azok alapjául szolgáló szabálysértési eljárás lefolytatása nem az alperes, hanem a jegyző hatáskörébe tartozott. Azok a törvényi rendelkezések, amelyek az intézkedések feltételeit szabálysértés gyanújával, szabálysértési eljárás lefolytatásával kapcsolják össze - Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont, Szabstv. 73. §-ának (1) bekezdése - nem tartalmazzak olyan szűkítő feltételt, hogy az adott szabálysértési eljárás is a rendőrség hatáskörébe tartozzék. Ez az értelmezés azért sem lenne támogatható, mert más szabálysértési hatóság - így jegyző, bíróság - nem rendelkezik a per tárgyává tett intézkedések foganatosításához, kényszerítő eszközök alkalmazásához szükséges jogszabályi felhatalmazással. Önmagában az a körülmény, hogy a rendőrség észleli a szabálysértés gyanúját, emiatt intézkedéseket folytat, majd rendelkezik az ügy szabálysértési hatósághoz áttételéről, nem teszi jogszerűtlenné az egyébként jogszabályi feltételeknek megfelelő intézkedéseket.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéletábra az alperesnek a fellebbezett értékre és az indokolt jogi képviselői munkára tekintettel a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján meghatározott másodfokú jogtanácsosi munkadíj mint perköltség, valamint az államnak az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték megfizetésére.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

Debrecen, 2015. október 1.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitel  l:

tisztviselő